GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese: Joi'a si Duminec'a.

Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 3 fl. v. a. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu 28. franci.

Anulu XLI.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu, — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 78. **Dumineca, 13|1 Octobre** **1878.**

Unu actu de supunere dorerosu.

Brasiovu, 12 Octobre, 1878.

Multu au totu traganitu romanii de dincolo cu luarea unei hotariri definitive in cestiunea tractatului dela Berlinu. De ce se se fi si grabitu a esecutá decisiunile acestui tractatu? Fost'au ei óre recompensati de catra Europ'a, celu puçinu cumu au fostu recompensati serbii si muntenegrenii? Unii ómeni, cari au perdutu totu sensulu pentru nobilele impulse si simtiemente ale unui poporu, cari mesura si in politica numai cu cotulu, sustienu, ca Romani'a a facutu unu bunu schimbu, capetandu Dobrogea pentru Basarabi'a, si ca póte se fia pe deplinu multiamita cu elu. Dupa parerea acestoru ómeni speculanti cu prea puçinu simtiu patrioticu, Romani'a ar' poté, ivindu-se ocasiunea, se continue ghesieftulu si se cedeze Russiei alte cateva districte, din Moldov'a spre esemplu, primindu pentru ele pamentu indouitu in Bulgari'a. Astfeliu s'ar' poté cá statulu romanu se se transpórte cu incetulu dela Dunare la Balcani. . .

Din norocire inse Romani'a nu s'a ganditu niciodata a face unu schimbu cá acel'a si ómenii, cari sustienu absurditatea, ca tiér'a nu a perdutu nemic'a prin luarea Basarabiei dandui-se Dobrogea sunt asia de puçini la numeru, incatu acuma, candu este a se luá hotarirea definitiva abia cutéza a-si redicá vocea loru.

Ceea ce se petrece astadi in adunarile corpuriloru legiuitórie romane, nu este nici inchiaierea unui contractu de vendiare, nici o cedare de buna voie a vechiului patrimoniu basarabeanu, ci unu actu de supunere din cele mai doreróse cate le póte inregistrá istori'a stateloru moderne.

Romani'a cu anim'a sfasiata de dorere trebuie, se jertfésca o bucata din teritoriulu seu, trebuie se sufere se i se amputeze unu membru senatosu alu corpului seu, pentru cá se'si scape viéti'a de statu independinte romanescu, amenintiata de sgriptiorulu nesatiosu alu nordului.

Telegrafulu ne anuntia, ca Senatulu a primitu motiunea, ce ia propus'o comissiunea de optu in cestiunea tractatului dela Berlinu. Acést'a motiune, ce-o publicamu mai la vale, esprima adênc'a mahnire a representantiloru tierii, pentru-ca poterile europene au consimtitu a se luá Romaniei Basarabi'a si autoriséza pe guvernu a se conformá in asta privintia tractatului dela Berlinu.

Eata dér' hotarirea ce a luat'o prim'a camera in dorerós'a cestiune a Basarabiei: Romanii nu cedéza nimicu de buna voie, ei se supunu numai unei dure necessitati.

Motiunea memorata recomenda asemenea luarea in posessiune a Dobrogei. A refusá Dobrogea ar' fi fostu nepoliticu, nepracticu si nefolositoriu atunci, candu nu se potea refusá totodata si cedarea Basarabiei. Romani'a n'are ce mai alege, indata ce n'a potutu se refuse, e silita se primésca totu ce-i impune tractatulu dela Berlinu. „Trebuie se primimu Dobrogia — se dice c'ar' fi disu d. Cogalniceanu in siedinti'a secreta a Senatului — ca-ci acolo este unu interessu europeanu. Neprimindu-o, s'ar' convocá o noua conferintia, care, vediendune incapabili de a aperá acelu interessu, ar' potea hotari impartirea Romaniei."

Motiunea Senatului mai cere inca se se convóce mai tardiu o Constituanta spre resolvarea definitiva a cestiunii Dobrogei si a celorlalte cestiuni, cumu e ceea a emanciparii evreiloru. Prin acést'a se satisface numai unei cerintie a constitutiunei esistente.

Din numerulu aceloru, cari au votatu pentru motiune atatu in comissiune catu si in siedinti'a plenara se vede destulu de lamuritu, ca patriotismulu a reunitu earasi voturile tuturoru tramisiloru tierii. Dupa cumu ne asigura si corespondintele nostru bine informatu, senatorii din centru nu renunciatu in façi'a gravitatii causei comune la opositiunea loru nefructifera de pana acuma. Dé ceriulu cá se se conduca si in viitoriu totu numai de acestu spiritu patrioticu de conciliatiune.

Pe aceia, cari au protestatu in Senatu si voru protestá si in Camera votandu in contra tractatului dela Berlinu, nimenea nu-i va poté condamná, ca-ci nu numai poporulu intregu, ci si representantii sei, cari pentru resóne mai inalte au declaratu supunerea la decisiunile Europei, si toti romanii simtu impreuna cu ei, ca-ci „Basarabi'a póte se li se iá, dér' ei intotdeaun'a cu anim'a nedespartita de Basarabi'a voru remané."

Bucuresci, 27 Sept. st. v. 1878.

(Corresp. part. a „Gaz. Trans.")

La 25 si la 26 Septembre Camer'a si Senatulu a alesn fiecare a parte comissiunea, care se studieze actele diplomatice relative la tractatulu dela Berlinu si se presinte unu proiectu de resolutiune façia cu indatoririle ce impune acelu tractatu Romaniei.

Atatu comissiunea alésa de Camera, catu si cea alésa de Senatu, astadi 'si au terminatu reportele respective si mane la 28 Septembre se voru incepe desbaterile publice.

Lumea astépta cu nerabdare otaririle corpuriloru legiuitórie. Desbaterile paru a fi mai sgomotóse in camera, de catu la senatu.

Senatorii din centru, in frunte cu dd. Dimitrie Ghic'a si Vasilie Boerescu, au renunciatu la opositiunea, pe care o faceau pana acumu in privinti'a competentiei actualeloru camere de a se pronunciá asupra stipulatiuniloru tractatului din Berlinu privitóre la Romani'a.

Astfeliu grelele impregiurari, prin care trece tiér'a, paru a fi convinsu pe barbatii din opositiune, ca nu e patrioticu, nu e romanescu de a combate, cá in trecutu, pe unu guvernu, care a lucratu din tóte poterile pentru redicarea prestigiului Romanici.

Dupa cele, ce s'au petrecutu dér' in siedintiele secrete, se crede, ca corpurile legiuitórie voru esprima cu demnitate dorerea tierii pentru rapirea Basarabiei si voru autorisá pe guvernu de a luá mesurile cuvenite pentru ocuparea si organisarea Dobrogei.

Dumineca la 1 Octobre va fi o mare defilare in Bucuresci. Primari'a capitalei a votatu 30,000 lei pentrn primirea trupeloru, cari voru defilá prin capitala.

Se vorbesce, ca unii dintre actualii membri ai cabinetului se voru retrage si voru fi inlocuiti cu altii noui. Se dice, ca in loculu d-lui C. A. Rosetti va vení la ministeriulu de interne d. Vernescu, actualele presiedinte alu camerei.

Bucuresci, 11 Oct. (Telegr. „Gaz. Trans.") Senatulu a primitu motiunea comissiunei de optu, insarcinata cu esaminarea acteloru diplomatice, cu 8 in contra la 48 voturi. — Acést'a motiune, care a cetit'o reportorulu G. Lec'a in siedinti'a de Mercuri, suna asia:

„Domniloru senatori! Comissiunea d-vóstra a studiatu corespondenti'a diplomatica a guveunului relativu la tractatulu din Berlinu, din 13 Iuliu 1878. Ea a vediutu, cu o adenca mahnire, ca poterile europene, prin vointi'a loru colectiva si intr'unu interessu alu pacei generale, a impusu Romaniei dureróse sacrificii. Comissiunea dv. propune inse, cá guvernulu se fia autorisatu a se conformá tractatului din Berlinu in acésta privintia. Totdeodata ea mai este de parere a se autorisá guvernulu, cá se ia in posessiune Dobrogea si se o administreze prin regulamente de administratiune publica, pana la convocarea adunarei constituante.

„In fine, comissiunea propune senatului a angajá pe guvernu, cá atatu pentru solutiunea definitiva a cestiunei Dobrogei, catu si pentru celelalte cestiuni, cari resulta din tractatulu din Berlinu, se convóce, celu multu in cursulu sessiunei viitórie ordinarie de trei luni, o adunare constituanta de revisuire, conformu art. 129 din constitutiune."

Din camer'a romana.

Dorerós'a discussiune asupra cestiunei tractatului dela Berlinu s'a inceputu in fine in siedintiele secrete de Sambata si Dumineca si s'a continuatu in siedinti'a publica de Luni. Celu d'antaiu a luatu cuventulu deputatulu Basarabiei

D. B. A. Urechia... „Am cerutu eu cuventulu mai antaiu, pentru-ca 'mi erá impusu cá representantu alu Basarabiei; am cerutu antaiu eu cuventulu tocmai, pentru-ca am consciinti'a insuficientiei talentului micu si pentru-ca speru, ca cuventarile d-vóstre intielepte si mature voru veni implinindu lipsele cuventarei mele, se netezésca si se domolésca cá barbatii politici, ceea ce ar' fi prea amaritu in graiulu meu ori-catu de cumpanitu.

„D-loru! Sunt abia optu luni, de candu eu interpelandu ministeriulu in privinti'a scirei respandite prin foile straine, ca Russi'a voiesce se ne reiá Basarabi'a, diceamu atunci, ca aceste sciri mi se paru cu nepotintia. Pentru ce? pentru-ca diceamu: se scie, ca Romani'a n'a fostu in resbelu cu Russi'a, pentru cá invinsa se platésca invingetoriului. Este impossibila, diceamu, acésta retrocessiune, ca-ci aveam subscrierea imperatului Alecsandru si conventiunea dela 4 Aprilie. Este impossibila acésta retrocessiune, ca-ci amu fostu aliati sinceri ai Majestatiei Sale si Majestatea S'a a recunoscutu prin acte neindoióse independenti'a nóstra. Este impossibila scirea, ca a dou'a di dupa victori'a dela Plevn'a pe mormintele inca calde ale osteniloru romani, morti pentru salvarea onórei drapelului imperialu, se ni se céra subscrierea instrainarei unei parti a tierei aceloru vitezi (aplause), ceea ce mi se parea in Ianuarie cu totulu cu nepotintia, ér' se vede cu potintia. Astfeliu tractatulu dela St.-Stephano a venitu se dé desmintire increderiloru nóstre. Tractatulu dela Berlinu ne a adusu inse o veste multu mai dorerósa. Acestu tractatu a facutu a se consimti de catra Europ'a intrega, pana si de acele poteri, la care credeamu, ca sangele ne voru asigurá unu spriginu, acestu tractatu a erigiatu in acsiom'a: ca forti'a priméza dreptulu.

„In desiertu delegatii nostri dela lunie au pusu totu patriotismulu loru pentru cá se convinga pe Europ'a despre dreptatea causei nóstre, in desiertu ei au pusu lumin'a adevérului pe mas'a areopagului dela Berlinu. Acea lumina n'a fostu in stare decatu a ne aretá, ca eramu o tiéra mica in lupta cu o tiéra mare, si conclusiunea fù, ca dreptatea deocamdata se cade se fia a celui mare."

Dupa acést'a d. Urechi'a venindu la cestiunea competentiei actualei camere de a se pronunciá in cestiunea Basarabiei, critica discutiunea ce s'a urmatu prin presa in asta privintia. Acést'a ar' insemná, ca nu ne mai cercamu a alege sfatulu, cu care amu scapá tiér'a de stirbire, ci incepemu a ne certá de cine se fia facutu zapisulu ce vomu dá la man'a aceluia, care voiesce se ne smulga o parte din tiér'a nóstra, se fia intaritu de tribunalu séu de comisaru?

Lucrulu e netedu, limpede, legatu cu capete de legi: Art. II din constitutiune spune lamuritu, ca nu trebuie se se instraineze nimicu din pamentulu tierei. Citandu unele pasage din desbaterile constituantei, ajunge inse la conclusiunea, ca insisi autorii constitutiunii nu cereau alte camere constituante pentru a face legi relative la schimbari de fruntarii. De ce dér' atata chieltuiéla de vorbe si de cernél'a? Si pentru ce facemu tóte acestea? Pentru a scapá Basarabi'a? Nu; ci pentru a ingriji, cá mortulu se fia mortu in tóta regul'a dupa legile lui Hypocrat. In prediu'a restristei, a amarei instrainari a Basarabiei, sfetnicii tierei nu voru gasi óre alta mangaiere, alta vorba de la anima, cu care se mai indulcésca jalea despartirii, ci se voru certá numai, ca cine este mai in dreptu de a aduce serman'a victima la rogu? Cine se cade a'i cetlui mai strinsu braçiele, nu cumva se mai pota odata scapá si se incerce a se reintórce? Nu, acést'a e cu neputintia!

Ei bine, gresiél'a din presa si din alte adunari nu se va face si in acestu parlamentu. A potutu gresi pres'a, ca-ci errare humanum est, cum a gresitu, de esemplu, candu in locu de a face se taca passiunea, candu delegatiunea nóstra era la Berlinu si se'si dé unanimu cuventulu, a cercatu a o inpuçina; dér' gresiél'a de acum e si mai mare. Ar' poté gresi si acésta adunare séu o parte din ea, candu dintr'unu aventu alu animei ar' dice: Nu damu Basarabi'a. . .

Dér' nu potemu dice acést'a. Nu e vorb'a de resistintia; nu e vorb'a de a muri aperandu ceea ce amu crede, ca este independinti'a si integritatea teritoriului

nostru; ci totu lucrulu se reduce la aceea, ca nu se cade cá noi, camer'a acésta, ci o constituanta se duca la rugu victim'a nenorocita. Ds'a nu va cautá inse se intortocheze testele pentru a ajunge la conclusiunea, ca acésta camera nu e competinte in cestiunea de façia. Constitutiunea prevede anume casurile de necompetintia a corpuriloru legiuitóre si pentru acelea a statórnicitu anume moduri de procedare, de convocare a unei constituante. Apoi inainte de tóte nu trebuie se se uite, ca suprem'a lege este salutea patriei si toti intielegu, care e in momentulu de façia paragrafulu si legea, care ni se impune. N'avemu nevoia se citimu nici o constitutiune pentru acést'a. Inaintea scestei legi a salutei patriei ds'a se inchina cu anim'a plina de mahnire si cá represintante alu unui colegiu din Basarabi'a, cá represintante alu colegiului III alu vechiului si romanescului Smailu, se simte datoriu a se inchiná necessitatii, inse nu negresitu cum facu altii, ci protestandu din adânculu animei dsale! (aplause).

Dér' orice ar' dice ds'a in privinti'a Basarabiei, crede ca a fostu deja disu seu simtitu de toti Romanii. „Cu ce cuvinte, dice d. Urechi'a, se mai vorbescu de Basarabi'a, dupa cuvintele delegatiloru nostri dela Berlinu? Ingaduiti totusi dloru, unui'a din representantii nenorocitei fiice a Moldovei se reamintésa acelei lumei neoficiale, ca ruperea Basarabiei dela sinulu mamei patria n'a fostu si nu va fi cu voi'a ei. (Aplause frenetice). Lasati-me a spune inca odata, ca pamentulu Basarabiei n'a fostu niciodata pamentu alu imperiului russescu de catu in urm'a altei inichitati facuta la 1812. (Aplause). Lasati-me se mai protestezu incaodata contra asertiuniloru diplomatiloru, ca pamentulu Basarabiei n'a fostu pamentu alu romaniloru si fara a transformá acésta adunare intr'o adunare istorica, permiteti'mi se aducu inaintea dvóstra unu testu, cu care se spriginimu asertiunile nóstre in ultimulu momentu, candu ne mai e datu a vorbi de Basarabi'a."

Aci oratorele face mai multe citatiuni, prin care probéza originea romanésca a intregei Basarabii si citéza chiaru cuvinte rostite de imperati russi, care probéza catu de reu erau tractati romanii in 1812 de catra trupele imperiale. Atunci moldavii si valachii s'au jaluitu si au protestatu de tractarea ce li-se facea. „Apoi déca moldavulu si valachulu au protestatu la 1872, cumu nu va protestá Romani'a la 1878?" (Aplause frenetice.)

Revenindu la cestiunea, ca ce e de facutu in momentele de façia, d. Urechia inchieia cu urmatóriele cuvinte: „Avemu doue Bulgarii, cari sunt cei'a, ce la ingenieri se numesce jalónele, candu iá o directiune. Acele doue Bulgarii, ne spune, care este capatulu, care ne léga. Apoi d-loru, candu Europ'a consimte prin actulu dela Berlinu, ce ne mai intréba lumea, ce vremu si ce potemu face? Noi, o mana de ómeni, nu potemu opune vointi'a nóstra poternicului Areopagu din Berlinu. Representante alu unei parti din Basarabi'a, plecu capulu meu impreuna cu d-v., inaintea fortiei, care priméza dreptulu, cu dorere, dér' intru catu me privesce, ve incredintiezu protestulu pamentului, pe care am dorerea a o representá in sinulu acestui parlamentu, dreptului eternu si neprescriptibilu, fia chiaru prin decisiunile congressului dela Berlinu. (Aplause.)

Veti lasá, d-loru ministri, comprimendu-ve bataile animei, se se iá Basarabi'a, veti retrage intielepti, poterile publice, armat'a si functionarii nostri, dér' noi cu anim'a nedespartita de Basarabi'a vomu remané. (Aplause.)

Care tractatu ne póte obligá de a uitá? Care tractatu ne póte oprí de a scrie pe pétra. Ce volnicia va pune mane hotaru intre noi si Basarabi'a? „Spera, fiica nenorocita a Daciei trajane, ca-ci poetulu dela Tomi a disu:

Fas prohibet Latio quemquam de sanguine natum,
Caesaribus salvis, barbara vincla pati!"

Pe catu timpu voru fi romanii, Basarabi'a nu póte se fia uitata! Peste o clipa veti lasá desierte fotoliele acestea de representanti ai ei. Nici odata inse nu va fi mai elocinte, de catu atunci, candu, tacute si in doliu, in dilele de marire ce nu potu lipsi Romaniei, care 'si-a probatu vitalitatea ei, veti audi cu audiulu consciintiei in giurulu aceloru locuri sioptinduse unu nume doiosu: Basarabi'a! (Aplause prelungite.)

Dupa ce mai vorbesce d. G. Misailu, cere d. Gradisteanu, cá adunarea se priméscа propunerea ministrului de esterne, care se redacteze unu proiectu de resolutiuni. Adunarea incuviintiaza propunerea acést'a si alege de membrii ai comissiunei pe d-nii N. Ionescu, E. Costinescu, N. Fleva, Gr. Cozadini, G. Misail, P. Gradisteanu si colonelu Lec'a, dupa aceea se inchiaie siedinti'a.

„Ocuparea Bosniei si urmarile sale".

Sub titlulu acest'a a aparutu in Vien'a, in tipografi'a I. C. Fischer, Schottenring, o brosiura, careia i se atribue o mare importantia in capital'a Austriei. „Pester Lloyd" crede, ca autorulu ei ar fi baronulu de Hellenbach, care ar' fi statu in relatiuni intime cu Deak. Acésta brosiura dice intre altele:

„Uniunea sudslaviloru trebuie se se realiseze in orice casu; monarchi'a se favoriseze dér' acésta uniune si sei dé unu ascutîsiu croaticu. Deórace miscarea acést'a nu se póte delatura, trebuie cá punctulu de gravitatiune alu ei se fia in intrulu monarchiei. Dualismulu inse face impossibila o asemene politica, trebuie prin urmare, cá acésta forma de statu se se modifice. Monarchi'a, dice autorulu, póte se supórte doue ministerii, 2 legislative, si chiaru si doui ministrii de resbelu si 2 bance; ceea ce inse nu supórta, sunt cele 2 delegatiuni, pentru-ca producu scisiune in cestiunile economice si facu, cá aceste se fia tractate din punctu de vedere nationalu ungurescu séu germanu, ceea ce nu e bine. Austri'a compusa din atatea nationalitati are lipsa celu puçinu de unu organu, in care punctulu de vedere nationalu se fia numai celu *austriacu* si care se nu represente alte interesse cá cele economice. Punctulu de vedere nationalu 'si are locu in Pest'a, Vien'a, Agramu, Lembergu, nu inse in delegatiuni, *monarchi'a dupa natur'a s'a trebuie se aiba unu caracteru cosmopolitu*. Autorii unguri ai impacarei dela 1867 aveau in vedere numai suveranitatea nationala, inse uitara a dá statului unu fundamentu senatosu economicu, a cladi o zidire politica senatósa si liberala. Ceea ce voiescu se zidésca politicii unguri, este o *piramida intórsa*; bas'a ei sunt simtiemintele nationale, pe acést'a asiédia libertatea politica — desi numai cum grano salis pentru celelalte nationalitati — si sanatatea economica se ia in considerare numai pe deasupra, p'aci incolo. O asemenea piramida intórsa se derima de siguru séu la cea mai mica sguduire, séu de sine insusi cu timpulu. Dupa acést'a continua asia:

„Déca Ungari'a pune unu pretiu atatu de mare p'aceea cá emblem'a ungurésca se lucésca pe drapele, pe note de statu s. a. si déca tóte inscriptiunile la statiunile de drumu de feru croate se facu si ungauresce: acést'a e o placere nevinovata; a inventá inse *in interessulu fictivu alu limbei maghiare* o institutiune, cá delegatiunea despartita, a goní poterile productive in forma de ómeni si de capitalu din tiéra, a jertfi intregulu sistemu de cali ferate si de comerciu (ne mai vorbindu de alte gresieli economice nenumerate) numai centralisatiunei nationale si unoru respecte nationale politice — acést'a trece peste gluma. Suntemu multu prea seraci pentr'unu asemenea lucsu nationalu si pentru asemenea indiferentia in cestiunei materiale. Natur'a are capriciulu, a nu suferí nimicu ce nu corespunde scopului, ca-ci totu ce e fara scopu merge spre stricare, si déca nu se iau mesuri de cu vreme se ruineza intregu organismulu. Lupt'a pentru esistentia trebuie s'o pórte si statele; cei ce nu mergu treptatu in desvoltarea loru, se prapadescu fara crutiare. Ungari'a trebuie se-si restringa cevasi economi'a sa ultra-nationala, déca voiesce se mai aiba vreo economia.

Mai departe pledéza autorulu pentr'unu feliu de parlamentu centralu, pentru deliberarea asupr'a afaceriloru comune ale imperiului intregu. Elu dice in privinti'a acést'a, ca este missiunea Austriei, ca fora a vetamá nationalitatile se urmaré ca o tendintia mai multu cosmopolitica; prin urmare monarchi'a ar' trebui se aiba unu organu, unde se nu fia nici croati si unguri, nici nemti si poloni, ci austriaci. Numerulu trupeloru, vam'a si impositele pe zaharu si cafea, petroleu si manufacturi, precumu si cestiunile europene nu ceru unu caracteru nationalu ungurescu séu nemtiescu, ci pretindu unu punctu de vedere austriacu si economicu. Déca Austri'a ar' avé unu asemenea organu, unu asemenea terenu neutralu, atunci tóte acestea si alte greutati ale viitóreloru fase de desvoltare ar' fi cu totulu nestricaciόse.

Ruin'a Turciei are pentru situatiunea nóstra constitutionala acea urmare, ca se póte incepe cevasi mai curendu cu straformarea ori cumu necessaria a cladirei nóstre, ceea-ce nu este o nenorocire; ca-ci cu catu mai iute se delatura unu lucru contrariu scopului, cu atatu mai bine; séu se asteptamu óre pana sosesce catastrof'a? La noi e datin'a a scóte la cale tóte numai din sil'a impregiurariloru, asia la 1867, asia la 1877. In situatiuni siluite inse nu s'a creatu niciodata ceva bunu, si me temu, ca pana la anulu 1887 Ungari'a se va aflá totu intr'o stare constrinsa economica. Cu catu mai iute dér' va fi data josu firm'a suveranitatii turcesci, cu atatu mai bine, ca-ci atunci avemu prospecte a face odata o impacare, fora a fi constrinsi de impregiurari, — póte, ca apoi acestu pactu se valoreze cevasi. Unu altu avantagiu alu anecsiunei va fi si acel'a, ca se va poté introduce mai multa colóre cosmopolita in mosaiculu nostru de nationalitati, ceea ce inca nu este o nenorocire.

„Ocupatiunea Bosniei este o necessitate creata de relatiuni esterióre, der' in privinti'a dreptului de statu o incomoditate, in privinti'a economica o *calamitate*, a careia casu nu e a se cautá in Bosni'a, ci numai in starea nóstra defectuósa. Sentimente nationale ale Ungariei, cari trecu peste marginea possibilelui, au creatu unu organismu netrebuintiosu, o subordinatiune neiertata a interesseloru materiale, si mari sarcini, aceste rele trebuie ori-cumu se se delature prin modificarea organismului, la ceea-ce ne silesce si mai multu discompunerea Turciei. — In orice casu diet'a croata va cere integritatea tierei cu totu mai mare energia, si *cestiunea croata, dalmatina séu bosniaca, c'unu cuventu cestiunea sud-slavica, se póte amená pe catuva timpu, dér' nu se mai póte delatura*; nici atunci, déca parasindu noi Bosni'a acésta va fi impartita intre Serbi'a si Muntenegru. Nu este mai bine, din respecte umane, austriace si ungare, déca pionirulu uniunei sud-slavice va fi croatulu adapatu de cultur'a germana si legatu de Ungari'a prin multe legaturi, ear' nu serbulu selbatacitu de barbaria turcésca? Adeveratu c'ar' fi mai placutu pentru Ungari'a a avé de vecinu pe englesulu inteligentu, séu pe chinesulu diligentu, — dér' trebuie se luamu lucrurile asia cum sunt!

„Catu privesce organisatiunea interna, este faptu, ca form'a presenta, in care se tractéza afacerile comune, este o institutiune nepractica, ca-ci se radiema numai pe motive *nationale*. Si in organisatiunea interna trebuie se esiste unu terminus medius, unu organu, in care nu sunt nationalitati, ci numai representanti ai interesseloru umane si economice, entusiasmati pentru binele comunu. Aceste compensatiuni si compromisse ale delegatiuniloru au produsu deja adeseori sange fórte reu in partea vestica a monarchiei si trebuie se produca inca si mai multu *la celelalte nationalitati*, cari, — se fimu sinceri — *sunt de facto contumaciate*. Temerea unguriloru si a nemtiloru de maioritatile slave e ridicula, ca-ci o asemenea temere nu esista. Déca rutenii, polonii, cehii, slovacii si croatii ar' fi o singura nationalitate, déca ar' vorbi numai o limba, deca nu ar' fi atatu de desbinati si in privinti'a geografica, atunci acea temere ar' mai avé unu sensu. O repetu, Austri'a are lipsa spre implinirea missiunei sale celu puçinu de unu organu, de o delegatiune comuna, unde cestiunile materiale si economice se nu se decida din punctu de vedere nationalu, unde se nu fia nemti, unguri séu croati, ci numai austriaci; unde este cu totulu indiferentu, déca siedu cativa serbi si romani mai multi séu mai puçini, pentru-ca problem'a acestui organu este cosmopolitica.

Starea de astadi fara de aceea nu va durá multu, ca-ci este in tóte directiunile neindestulatório si disolvarea Turciei face numai de se vedu si mai tare neajunsele ei. Déca se voru imbarbatá elementele mai linistite in Ungari'a si voru delaturá fric'a ce o au de chauvinisti, póte se mai fia possibilu a corege inca erorile pe cale paciuica, inainte de ce se va documentá absurditatea intregei masine; de nu — atunci dupa alti 10 ani vomu vedé constatanduse. „Cu desvoltarea prin eliminarea a totu ce e fara scopu si ce se impotrivesce inaintéza cu o consecintia nestramutabila si jertfesce, déca e de lipsa, si natiuni si state, prin urmare fórte usioru si drepturi si forme de statu." Ide'a de statu ungurésca, *nu póte merge in contra desvoltarei naturale, ci trebuie se mérga impreuna cu ea* si la luarea in posessiune a Bosniei trebuie se ia in consideratiune *desvoltarea materiale si pacea nationala*."

Luptele in Bosni'a.

Se pare, ca pacificarea merge calea racului. Anunciarea emfatica a nimicirei tuturoru insurgentiloru a fostu multu prea timpuria, ca-ci in Bosni'a de vestu ér s'a ivitu o óste de insurgenti, cari in lupt'a dela Peci au datu de lucru complitu brigadei Rheinländer, astfeliu, ca lupt'a nici nu s'a potutu fini intr'o di si a costatu pe ai nostri perderi colosale. Acuma se concentréza trupe la frunturi'a pasialicului Novi-Bazar, unde a pusu pecioru colosal'a óste a albanesiloru. Trupele nóstre trebuie se se ingrijésca de cu vreme de a-si asigura tóte punctele strategice, cá se nu fia surprinse prin vreo espeditiune albanesa, ca-ci albanesii sunt turbati si nu e de glumitu cu ei. De curêndu ei au omoritu earasi pe unu tramisu alu Turciei anume Saadeten-pasi'a, care 'i incunosciintià, ca a primitu dela Pórta ordinulu de a predá Podgoriti'a muntenegriniloru. Elu fù omoritu impreuna cu 156 oficieri si soldati, ce se aflau cu elu, acuma se dice, ca principele Nichit'a va merge in persóna la armata, care a impresoratu Podgoriti'a. Se astépta, cá acésta cetate se fia bombardata de catra muntenegrini.

Despre fatal'a lupta a trupeloru imperatesci la Peci, care a produsu atata sange reu si desamagire in cercurile politice austro-ungare, se anuncia oficialu, ca prim'a lovire cu insurgentii, cari erau ajutati de bande de hoti, avù locu in 6 l. c. In fine fura imprastiati cu mari perderi. Poporatiunea din giuru a depusu armele. Perderile mari ale

trupeloru nóstre venu de acolo, ca positiunea inimica erá tare estinsa si terenulu fórte greu de traversatu. — „Pester Lloyd“ cu tóte aceste e tare maniatu, ca s'a potutu acuma inca, cá deodata se ésa cá din pamentu cete mari de insurgenti, in mediuloculu tierei.

Fagarasiu, 3 Octobre a. c.

(Corresp. part. a „Gaz. Trans.“)

(Urmare si fine.)

Dupa aceea veni la ordine restramutarea resiedintii oficiului pretorialu din Arpasiulu inferioru la Vistea inferiora. Acumu 4 ani se stramutase acestu oficiu dela Arpasiu la Vistea dreptu pedépsa, pentru ca alegètorii din Arpasiulu inf. la tóta ocasiunea se aretau „prea nationali,“ — nu se dedeau asia usioru de instrumente órbe. Acuma asemenea au patit'o Arpasianii, cari la alegerile ultime n'au voitu a votá pentru candidatulu regimului. Eata enigm'a deslegata. Gurile rele vorbescu — eu inse nu credu — ca ar' esiste o tocméla, pe bas'a careia s'au rehabilitatu vistenii in grati'a domniloru, adeca o tocméla cá la alegerile ce voru urmá in scurtu, — ca-ci alesulu a demissiunatu, fiindu candidatu altulu, se vorbesce ca Iuliu Benedek, acelu faimosu fanfaronu si neimpacatu inimicu alu romaniloru, pe care l'au respinsu boierii din cerculu superioru si l'au alungatu din comune — voru pune umerulu, cá se scóta pe candidatulu regimului.

La desbaterea asupra budgeteloru comunali Iuliu Benedek — impusu cu forti'a de fiscalu municipalu — redica cuventu in contra lefiloru invetiatoriloru, sustienendu, ca comunele nu sunt datórie a platí astfeliu de salarie, nu voiesce inse a face acuma (ainte de alegere) propunere pentru stergerea loru (pana dupa alegerea s'a de deputatu prin romani ! ? !) — La acést'a insulta comitele supremu n'a concesu a se face reflecsiuni — pentru timpulu ce era deja inaintatu.

La desbaterea speciala asupra budgetului comunei Veneti'a inferióra se propune din partea comitetului permanentu stergerea unei sume de 240 fl. ce datoresce comun'a scólei din aceea-si comuna sub titlu de interesse dela obligatiunea de statu, ce a donat'o cá fundatiune scolara. Acést'a stergere se cere din motivu, ca comun'a nu e datóre a sustiené scól'a confessionala si 'i lipsesce autorisarea ceruta. Adv. Romanu observa, ca de candu esista municipiulu in fiecare anu s'a aprobatu acést'a suma, fara cea mai mica obiectiune si nici acuma nu este nici unu motivu legalu pentru stergerea lui, cu atatu mai puçinu, ca-ci esista o donatiune in tóta form'a legala si trebuie se se mire ori-si cine de procederea comitetului permanentu, care documentéza o necunoscere perfecta a impregiurariloru in caus'a presenta, deci propune aprobarea budgetului numitei comune si in acestu punctu. — Comitele supremu inca 'si da opiniunea in sensulu comitetului permanentu si maioritatea, care consta din functiunari, era aplecata a primi propunerea comitetului permanentu. — Adv. Romanu declara in fine, ca déca s'ar' primi propunerea maioritatii scól'a ar' suferi si s'ar' comite o flagranta vatamare de lege, deci insinua votu separatu. — Comitele supremu, recunoscêndu in urma, dupa mai multa si lunga discussiune pro si contra, ca propunerea comitetului permanentu nu are basa, enuncia propunerea advocatului Romanu la valóre de conclusu.

In fine nu potemu se nu observamu, ca scólele confessionale din acestu municipiu in partea loru cea mai mare se afla intr'o stare deplorabila, nimeni nu ingrijesce de ele, lipsesce control'a cu totulu, ca-ci desi invetiatorii tramitu la loculu competentu listele de absentare, acést'a nu are nici unu resultatu, protopopii, a carora datoria ar' fi se lucre in contra acestui reu si periculu chiaru, stau cu manile in sinu; — se dice, ca de mai multi ani n'an facutu visitatiuni (? ?) pe la scólele din municipiu spre a se convinge despre starea loru. Déca oficiele politice nu dau ajutoriulu cuvenitu, apoi óre nu se póte reclamá la vice-comitele ori la adunarea municipala in contra unoru functiunari, cari nu-'si implinescu obligamentulu loru ?

Facemu reclamarile nóstre catra venerabilele ordinariate din Blasiu si Sibiiu, rogandule, cá se ia cele mai serióse si energice mesuri in acést'a privintia, ca-ci chiaru si scólele nóstre confessionale din Fagarasiu, la usi'a domniloru protopopi, se afla in agonia, ca-ci copii nu venu la scól'a si reclamarile invetiatoriloru n'au nici unu efectu ! !

D. M. G.

Inaugurarea comunei Curcanii.

Cetimu in „Monitoriu“ :

„Dumineca 24 Septembre 1878, Mari'a S'a Domnitorulu, insoçitu de d. ministru de resbelu generalu de divisiune Cernatu, de d. prefectu alu districtului Ilfovu si de adjutantulu de serviciu, a plecatu din palatulu Cotroceni, la órele 8 de diminétia, pentru a merge la comun'a Fundeni-Mitreni, proprietate a statului din districtulu Ilfovu, plas'a Olteniti'a, cá se inaugureze punerea in posessiune a insuratieiloru ce se improprietarescu conformu art. 5 si 6 din legea rurala. — La orele 10, ajungendu la hanulu Michaiu-Vitezulu, M. S. Domnitorulu a fostu intempinatu de subprefectulu, de proprietarii dinpregiuru si de unu mare numeru de locuitori, unde, luandu dejunulu, dupa o jumetate de ora au pornitu, si la orele 12 au ajunsu la comun'a Fundeni-Mitreni, unde se redicase pe loculu pietiei nouei comune unu cortu de verdetia decoratu cu drapele tricolore. Aici in mediuloculu unui numeru de peste 800 de sateni ce se adunasera, precumu si de mai multe persóne din Bucuresci si Olteniti'a, M. S. Domnitorulu a fostu primitu de dnii administratori ai domenieloru, dnii Al. Lupascu, Stefanu Sihlénu si D. Teodorescu, de comissiunea ad-hoc a districtului pentru improprietarire, compusa din dnii ingineru B. Toncovicénu, delegatu alu administratiunei domenieloru, G. Isvoranu, membru alu comitetului permanentu si de autoritatile locale. — Dupa seversirea serviçiului divinu, care s'a facutu in cortu de mai multi preoti din Olteniti'a si comunele invecinate, d. Lupascu a cititu urmatoriulu discursu :

M a r i 'a T 'a ! Faptulu, pe care ai venitu se'lu seversesci astadi, va remané unulu din cele mai bine-cuventate ale domniei Mariei Tale, bogata in fapte mari. Astadi inauguredi, Mari'a T'a, crearea a 50 de mii de noui proprietari romani, din care siese sute, formandu o singura comuna, sunt aici in momentulu de a primi din manele Mariei Tale averea loru si a copiiloru. Dupa glori'a, ce a acoperitu armat'a romana sub comand'a Mariei Tale, improprietarirea insuratieiloru este cea mai meritata resplatire data acelei vigurόse poporatiuni rurale, din care au esitu cei mai numerosi si cei mai viteji aperatori ai patriei. Acestu faptu reamintesce traditiunea stramosiésca. Anticii legionari romani, intorcêndu-se acoperiti de glori'a militara, primieau spre resplatire impartire de pamenturi, si, lasandu se se repauseze spad'a loru, apucau córnele plugului. Ai aretatu, Mari'a T'a, cetatianului romanu calea gloriei prin lupt'a resboinica ; le aretati acum'a calea redicarei nationale prin lupt'a pacinica pentru propasire.

Se traiesci Mari'a T'a ! Se traiésca Mari'a S'a Dómn'a !

D. prefectu Cretianu citi asemenea urmatorulu discursu :

P r é I n a l t i a t e D ó m n e ! Precumu pe campulu luptei prin presenti'a Mariei Tale ai electrisatu animele braviloru nostri ostasi, astfeliu astadi bine-voiesci a dá unu caracteru augustu acestei serbatori, care va avé resunetu pana la marginile tierei. — Pentru antaia óra, dupa atati'a ani de asteptare, junii agricoli vedu realisandu-se fagaduelile date de legea rurala. Acesti noui proprietari, cari voru face se rodésca ogórele loru si la trebuintia voru sci se le apere in contr'a cotropitoriloru, 'si voru aduce aminte cu mandria si voru spune la urmasii loru, ca augustulu nostru suveranu in persóna a bine-voitu se inaugureze noulu loru asiediamentu. Cá siefulu administratiei acestui districtu me simtiu fericitu a esprimá recunoscintiele loru pentru Mari'a T'a si a repetá urarile animei loru :

Se traiesci Mari'a T'a ! Se traiésca Mari'a S'a Dómn'a !

La acestea Mari'a S'a respunse urmatórele :

Sum fórte miscatu de cuvintele, ce 'Mi adressati, si ve multiumescu. — Diu'a de astadi este o serbare frumósa pentru Mine si va remané scump'a animei Mele, fiindu, ca am doritu de multu, cá legea rurala se fia aplicata in intregulu ei. — Sunt fericitu de a poté fi astadi nasiulu antaiei comune a insuratieiloru, cari trebuie se pórte numele de Curcani, cá amintire a fapteloru maretie in ultimulu resbelu, in care bravii dorobanti 'si au schimbatu pe pólele Balcaniloru acésta polecra in renume. — Si voue, nouiloru proprietari, ve urezu fericire in acésta comuna, infiintiata prin aplicarea legii, si faceti, cá ea prin munc'a vóstra se prospere. Se traiti !

La cuvintele Mariei Sale, poporatiunea a respunsu cu urari entusiaste, repetendu in mai multe renduri : Se traiti Mari'a Vóstra ! — D. ingenieru a presintatu Inaltimei Sale planulu si Mari'a S'a, visitandu loculu alesu pentru formarea comunei, decise, ca biseric'a se se zidesca pe acelasi locu unde s'a seversitu serviçiulu divinu si alaturi scól'a : Mari'a S'a se mai pleamba in midiuloculu poporatiunei, intelni pe d. N. Flev'a, vicepresiedente alu camerei si representante alu colegiului IV de Ilfov, care adressă Mariei Sale urmatórele cuvinte :

M a r i 'a T 'a ! Dupa faptele gloriόse dela Griviti'a, unde ati luptatu in capulu vitejiloru ostasi romani, actulu ce faceti astadi, este alu 2-lea actu maretiu, ce istori'a va inscrie in analele domniei Mariei Tale, pentru-ca printr'ensulu faceti mai multe mii de proprietari din tieranii romani, cari au pastratu nationalitatea si viteji'a strabuna.

Se traiesci Mari'a T'a ! Se traiésca Mari'a S'a Dómn'a !

Dupa acést'a Mari'a S'a merse a privi o intinsa hora, ce se formase pe campia cu cantecele unei bande de lautari ; adresa vorbe binevoitóre la mai multi din nouii improprietariti si la or'a 1 dupa amédiu pléca din noua comuna Curcanii spre Bucuresci. In cale se opri la comun'a Budesci, unde fù intimpinatu de d. si du'a Cornescu in midiuloculu unei mari multimi de locuitori, cari au primitu pe Mari'a S'a cu urari entusiaste si cu buchete de flori. La orele 2 si jumetate Mari'a S'a, plecandu din Budesci, s'a opritu la hanulu dela Frumusiani-Custureni, unde, vediendu o hora mare, adressă vorbe binevoitóre la mai multi locuitori. Mari'a S'a plecandu de aici, s'a opritu din nou la comun'a Popesci, unde ca la 300 locuitori cu femei si copii I-au esitu spre intempinare. Pe totu percursulu sioselei dela Bucuresci pana la noua comuna Curcanii, mai multe arcuri de triumfu erau radicate, si locuitorii salutau trecerea Mariei Sale cu flori si urari ; ér' la orele 5 si jumetate Mari'a S'a a sositu la palatulu dela Cotroceni.“ —

Dupa plecarea M. S. dela Curcani, comissiunea a procedatu imediatu la punerea in posesiune a locuitoriloru nouei comune. Locuitorii din parte-le au inceputu a ará pamentulu ce li se detese, bine-cuventandu pe Domnitoru si pe guvernu, care le-au realisatu visulu de ai face proprietari.

Societatea academica romana.

Siedinti'a dela 20 Septembre. — Se comunica doue carti, tramise de autorii loru pentru bibliotec'a societatiei academice : „Zur romänischen Lautgeschichte, die Guturale Tenuis“ de d. Dr. Moses Gaster, si „Studii constitutionale“ de d. Meitani. — Se primescu cu multiumire.

La ordinea dilei reportulu comissiunei despre cea mai buna carte, ce trebuie se capete premiulu Nasturelu de 4000 lei. D. Sionu declara, ca, fiindu unulu din concurenti, crede, ca trebuie se se retraga, nepotendu luá parte nici la deliberatiune, nici la votare. Se invita d. A. Romanu a 'lu suplini in functiunea de secretariu ad-hoc. D. presiedinte comunica o scrisóre sosita dela academi'a imperiala de scintie din Petersburgu, prin care se anuncia, ca se voru tramite societatii urmatóriele manuscripte : 1. „Demetrii Cantemiri, Incrementa et Decrementa aulae Othomanicae“ ; 2. „Annotationes ad decrementa aulae Othomanicae“ ; 3. „Vita Constantini Cantemiri cognomento senis“. — Se recomenda sectiunei istorice.

D. Baritiu cetesce reportulu generalu alu comissiunei pentru cartea cea mai buna, tiparita in cursulu anului, si terminandu, spune, ca acest'a e resumatulu din reporturile speciale. Totdeodata observa, ca dupa ce nici un'a din cartile venite la concursu n'a intrunitu voturile unanime ale comissiunei, acést'a a purcesu la votare, din care a resultatu, ca cartea A a abtienutu 4 voturi contr'a 2 ; B 3 contr'a 3 ; C 2 contr'a 4 si D 1 contr'a 5 ; in fine dice, ca, déca societatea va cere analis'a speciala, este gat'a a ceti reporturile tóte. — D. Ionescu dice, ca comissiunea trebuie se vina cu o conclusiune formulata si motivata, si vediendu, ca d. Baritiu a resumatu numai lucrarea reporturiloru speciale, cere se presente processulu verbalu alu ei. — D. Babesiu crede, ca suntemu intre noi, in camer'a charitatis, si ca prin urmare ar' trebui se scimu, cine sunt cu numele cei notati cu litere si cifre, ca-ci in reportulu generalu se face secretu, nespunendu-ne nimic'a din aceste. Noi, fora a cunósce reporturile speciale si motivele, nu potemu intrá in discusiune. Cere se se cetésca reporturile speciale. — D. Aurelianu amintesce cele petrecute in siedinti'a de eri cu ocasiunea discusiunei asupr'a reportului pentru „Tieranulu romanu“. Acolo se cerea de d. Ionescu, cá se se completeze reportulu ; totu asiá crede, ca trebuie se procedemu si aci. Este cestiune personala, prin urmare delicata, si motivarea trebuie bine intemeiata. — D. Maniu, sustienendu reclamatiunea d-lui Ionescu, dice, ca se cere prea multu dela reportoru ; ca resumatulu e destulu de bine datu ; prin urmare, séu se ne multiumimu cu elu, séu se ceremu a ne se ceti reporturile speciale. — D. Odobescu dice, ca discusiunea s'a nascutu din cuvintele d-lui Baritiu, adause dupa terminarea reportului generalu, ca adeca s'ar' poté dispensá de cetirea reporturiloru speciale, ceea ce potea bine se lipsésca. D-lui cere a se ceti acele trei reporturi asupr'a operiloru propuse.

D. Sturdza face espunerea celoru petrecute in comissiune ; constata, ca reporturile speciale s'au facutu unele fora critica, marginindu-se numai la espunerea simpla a cuprinsului, apoi au urmatu discusiunile animate, dupa cari s'a facutu resumatulu. — D. Baritiu observa, ca reu a fostu

intielesu de d. Odobescu; ca-ci d-s'a, tocmai din contr'a, déca nu erá intreruptu in reportulu seu generalu, ar' fi insistatu insusi, cá se cetésca tóte reporturile speciali, cu atatu mai vertosu, ca chiaru cu d. Cdobescu se intielesese asupr'a acestui punctu. Apoi esplica, pentru ce nu s'a pusu numele autoriloru: pentru-ca nu avuse timpu a cetí acestu resumatu colegiloru sei din comissiune, dér' acést'a se póte suplini. Cestiunea inse este delicata, pentru-ca sunt trei colegi intre concurenti; apoi este si greu, pentru-ca timpulu de 3—4 septemani nu ajunge pentru studieare. Ce ar' face societatea, candu voru intra 10—15 opere? S'ar' cere permanenti'a ei. Comissiunea a pusu la votare si resultatulu a fostu: Hasdeu a intrunitu 4 voturi, Sionu 3, Urechia 2 si Teulescu 1. In fine amintesce caus'a: pentru ce n'a venitu reportulu cu o propunere formulata? pentru-ca nu erá unanimitate. Inchieia cerendu a se decide, déca societatea voiesce se se puna numele autoriloru in reportulu generalu, si déca voiesce se se cetésca reporturile speciali. — D. Ionescu este de parere a se ceti reportulu asupr'a cartiei cu 4 voturi, apoi de va fi lipsa, si celelalte.

Consultandu-se societatea dupa incuviintiarea, ei d. Baritiu cetesce recensiunea s'a. — D. Ionescu constata, ca lipsesce conclusiunea si dice, ca acést'a trebuie se-o faca societatea intréga, mai alesu, ca d. Baritiu a facutu reportulu mai multu verbalu, si cere se se puna in discusiune numai reportulu asupr'a operei d-lui Hasdeu; crede inse, ca trebuie se se respinga. — D. Stefanescu se preocupa de cestiunea, déca acésta carte intra in conditiunile testamentului. Ea este o copia de documente vechi, carte vechia. Testamentulu inse éta ce dice: „carte tiparita originala“, conceptiunea si esecutiunea se fia originale. D. Hasdeu presenta o carte, in care minim'a parte este originala. Cere dér' a se respinge. — D. Odobescu observa, ca testamentulu a fostu regulamentatu. Art. 3 si 4 din regulamentu prevede, ce e dreptu, ca traductiunile sunt escluse; dér' se face esceptiune pentru traductiuni cu anecse de note esplicative, comentatiuni etc. Déca dér' la traductiuni de carti straine sunt admisibile note esplicative si comentatiuni, cu catu mai vertosu la reproductiuni de carti romanesci? — D. Stefanescu sustiene, ca regulamentulu nu se póte departá de intielesulu legei fundamentale. Se dice comentarie, dér' aici sunt $^9/_{10}$ copiari, ér' comentarie numai $^1/_{10}$ parte; prin urmare nici valóre intrinseca, nici tienute conditiunile testamentului; insista dér' pentru respingere. — D. Babesiu intreba: ce folosu crede d. Hasdeu, ca póte resultá din cartea d-sale? Ne-a remasu datoriu cu acést'a, pentru-ca nu face deductiunile, promite inse a le face in tomulu II; si pentru acestu cuventu crede, ca i s'ar' poté dá premiulu, in speranti'a tomului promisu. — D. Stefanescu nu intielege, cumu póte premiá speranti'a d-lui Babesiu? — D. Cretiulescu declara, ca n'a potutu luá parte in comissiune si ca din asta causa se abtiene si dela votu.

Dupa inchieiarea discusiunei d. presiedinte pune la votu reportulu comissiunei pentru premiarea cartiei d-lui Hasdeu, reflectandu, ca se votéza cu $^2/_3$ din numerulu membriloru presenti. Facendu-se apelulu nominalu, se procede la votare, dupa care despuindu-se scrutiniulu, resulta, ca s'au datu 4 bile albe, 7 negre si 1 abtienere.

D. presiedinte enuncia, ca premiarea cartiei d-lui Hasdeu („Cuvinte din Betrani“) s'a respinsu.

Punendu-se intrebarea: ce se face cu premiu Herescu? D. Stefanescu cetesce aliniatulu respectivu din regulamentu, care este claru si nu lasa locu la indoiéla, adeca premiulu, ce nu s'a datu se adauge la capitalu. — D. Odobescu opinéza, ca acumu ar' trebui se se voteze asupr'a celorulalte opere, celu puçinu cele ce au capetatu voturi in comissiune, acésta parere este sustienuta si de d. Babesiu. — D. Romanu dice, ca societatea a primitu de basa reportulu comissiunei si apoi au purcesu la votu, prin urmare dupa votarea facuta in acésta conditiune nu se póte reveni la celelalte opere. — D. Sturdza dice, ca atunci, candu d. Ionescu spusese, ca cele 3 opere sunt mai cunoscute si ca numai a d-lui Hasdeu erá mai puçinu cunoscuta, societatea a admisu cererea d-sale de a se ceti reportulu specialu numai asupr'a cartii d-lui Hasdeu, acumu, dupa votare, societatea numai póte reveni asupr'a celorulalte opere. — D. Cretiulescu crede, ca votulu datu nu implica, cumu-ca societatea s'ar' fi pronunciatu si asupr'a celorulalte opere. — D-nii Odobescu si Babesiu insistandu, facu propunere, care, punendu-se la votu, cade. Atunci d. Odobescu cere a se determiná, ce se publice in Anale? numai reportulu generalu dimpreuna cu reportulu asupr'a cartii d-lui Hasdeu, séu si celelalte? — Se decide a se tipari reportulu d-lui Baritiu, dér' cuprindiendu in sine unu resumatu si din celelalte reporturi, adeca se le intrupésca.

Diverse.

(Demonstratiuni anti-bosniace.) Duminec'a trecuta avù locu in Odorheiulu-secuescu o adunare poporala, care a primitu unanimu tóte resolutiunile adunarei din Pest'a. Presiedinte alu acestei adunari a fostu faimosulu cismariu Bozsi, ér' secretariu Gabrielu Ugronu, cunoscuti de pe timpulu complotului secuiescu. Asemenea a primitu si congregatiunea comitatului Csanád petitiunea comitatului Somogy pentru punerea in acusare a ministrului Tisza, evacuarea Bosniei si inchieiarea unei conventiuni cu turcii. Si in Clusiu erá se se tiena o adunare poporala, a fostu amanata inse, dupa ce a eruptu cris'a ministeriala, in sperantia, ca dór' totu se va face o schimbare in politica. Se va face dieu, inse nu asia, cumu si-o inchipuiescu iscusitii din Clusiu!

(Processu de pressa in contra lui „Bolond Istok“.) In contra lui Ludovicu Bartok, redactorele fóiei umoristice „Bolond Istok“ s'a intentatu unu processu de pressa. Acusatiunea se baséza pe nesce placate ale lui „Bolond Istok“ cu titlulu „ucazu“, — placate, care au fostu rupte josu de pe ziduri de catra politia. Din actulu de acusatiune a procurorelui generalu Kozm'a se vede, ca redactorele fóiei numite e inculpatu, ca „ar' fi ofensatu pe unu membru alu casei domnitórie“. Ofens'a s'a seversitu prin doue chipuri ale placatului. Intr'unu chipu e batjocoritu archiducele Albrecht, fiindu representatu in mediuloculu insemneloru maiestatice cá unulu, care ar' voi se inghitia Ungari'a, in alu douilea chipu, care pórta subscrierea „Bela Szende“, acest'a e representatu in modu necuviintiosu.

(Adunare de honvedi in Pest'a.) In 7 a l. c. s'a serbatu in Budapest'a amintirea celoru 13 marturi unguri spendiurati in Aradu la 1849; totodata avú locu o adunare a honvediloru sub presiedinti'a generalului de honvedi dela 48 A. Gaspar. In acésta adunare s'a propusu intre altele, ca la honvedii dela 48 se li se dé o distinctiune deosebita. La banchetulu betraniloru honvedi s'a redicatu primulu toastu pentru Ludovicu Kossuth, dupa aceea pentru partid'a independentiei. Apoi a ridicatu Albert Németh paharulu in sanetatea ministrului de financie demissionatu Coloman Széll. Mare sensatiune. „Traiésca barbatulu“ — dise Németh, — care n'a vrutu se se supuna partidei militare, n'a vrutu se se faca instrumentulu ei, si mai bine a demissiunatu, decatu cá se'si mai tiena portofoliulu in detrimentulu tierei. Elu este unulu din cei mai buni patrioti; onóre numelui seu.“ Dupa ce a finitu Németh, mirarea a fostu mare a tuturoru, vediendu, ca nimenea nu voiesce se bè in sanetatea lui Széll.

(O intreprindere nenorocita.) Fabric'a de chartia dela Zernesci s'a vendutu Joi'a trecuta la licitatiunea a trei'a cu pretiulu de 52,250 fl. Cumperatoriulu a fostu Banc'a „Transilvani'a“ din Brasiovu. La prim'a licitatiune, care fú anulata, totu acést'a banca a fostu cumperat'o cu 66,000 fl., la a dou'a licitatiune, asemenea anulata, o cumperase d. Steriu cu 60,000 fl. Acumu dér' s'a vendutu cu 14,000 mai eftinu cá la prim'a licitatiune. Este tristu, cá o intreprindere, care a inghititu sum'a oribila de aprópe 300,000 florini, se aiba o asemenea sórte, mai tristu este inse, ca intra in mani straine.

(Advocatu nou.) Ni se scrie, ca Mercuri la 9 ale curentei d-lu Dr. Nicolae Olariu a depusu censur'a de advocatu la tabl'a reg. din Têrgulu-Muresiului. Dorimu succesu junelui advocatu si 'lu felicitamu in nóu'a cariera.

(Ernestu Renan despre Andrásy.) Cu ocasiunea congressului orientalistiloru din Florenti'a, la care au luatu parte si mai multi unguri, mai multi din invetiatii, ce erau de façia, incepura o discussiune politica, in decursulu careia a fostu incatuva laudata si politic'a lui Andrásy. „Ministrulu de esterne austro-ungaru“, obiectà Ernestu Renan, (care e unu omu corpulentu si are o voce grósa), „'si-a castigatu fora indoiéla unu mare meritu inaintea Europei. Elu adeca a acceleratu distrugerea (disolvarea) monarchiei sale celu puçinu c'unu patrariu de seculu.“

Sciri ultime telegrafice.

Vien'a, 11 Oct. Cris'a ministeriala se continua. Andrássy, care a sositu eri aci a fostu primitu de catra imperatulu in audientia impreuna cu Tisza si Weukheim. Senatulu imperialu s'a conchiamatu pe 23 Oct.

Agramu, 11 Oct. Proiectulu de adressa alu maioritatii dietei croate, crede ca problem'a ocupatiunei numai asia se póte deslegá, déca organisarea provincieloru ocupate se va acomodá organismului Dalmatiei, Croatiei si Slavoniei si déca integritatea regatului Dalmati'a, Croati'a si Slavoni'a se va face fapta.

Berlinu, 11 Oct. Parlamentulu germanu a primitu legea socialista pana la § 4 dupa propunerile comissiunei.

Cursulu la burs'a de Vien'a
din 11 Octobre st. n. 1878.

5% Rent'a charthia (Metalliques)	61.10	Oblig. rurali ungare	73.—
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu)	62.60	„ „ Banat-Timis.	78.—
Losurile din 1860	110 50	„ „ transilvane	84 50
Actiunile bancei nation.	784.—	„ „ croato-slav.	74.75
„ instit. de creditu	226.—	Argintulu in marfuri	100.—
Londr'a, 3 luni	117.15	Galbini imperatesci	$5.58^1/_2$
		Napoleond'ori	9.36
		Marci 100 imp. germ.	57.90

Cu numerulu acest'a se incepe alu 4-lea cuartalu.

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipografi'a: Ioane Gött si fiiu Henricu.